

Wij doen mee met de Week van de Mediawijsheid!

GENERATIE MEDIA: SAMEN MEDIAWIJS

17 t/m 24 november 2017

In 7 stappen debatteren in de klas over media

Handleiding voor leerkrachten uit groep 7/8

mediawijzer.net

ECP Platform voor de InformatieSamenleving

npo

KB Koninklijke Bibliotheek Nationale bibliotheek van Nederland

Kennisnet

BEELD EN GELUID

weekvandemediawijsheid.nl @mediawijzer / #WvdM17

Handleiding voor leerkrachten uit groep 7/8

In 7 stappen debatteren in de klas over media

Bij de werkvorm debatteren draaien de rollen in de klas om, want leerlingen praten en de leerkracht luistert. Dat is in het begin voor beiden spannend, maar tegelijkertijd ook de kracht ervan: kinderen vinden het leuk en ze maken grote leersprongen doordat ze actief bezig zijn. Deze handleiding helpt basisscholen naar een actief, gestructureerd en inhoudelijk debat binnen een les van 30 minuten. Zo worden leerlingen mediawijzer, terwijl ze tegelijkertijd hun taal- en denkvaardigheden verbeteren.

Benodigde materialen

- De debatstellingen van de Week van de Mediawijsheid-poster
- Uitgeprinte leerlingbladen (zie achteraan deze handleiding)
- Stopwatch / timer (bijvoorbeeld op tablet)

Tijdschema

Een debat in de klas voeren duurt circa 30 minuten:

Stap 1: De stelling geven	5 minuten
Stap 2: Argumenten bedenken	5 minuten
Stap 3: Uitleggen en voorbeelden in tweetallen	2 minuten
Stap 4: Vergaderen	5 minuten
Stap 5: Het betoog	3 minuten
Stap 6: Debatteren	5 minuten
Stap 7: Jureren	5 minuten

Een samenvatting in beeld

Neem een paar minuten voor deze **online videotutorial** met het 7-stappenplan in 4 minuten.

Week van de Mediawijsheid
17 t/m 24 november 2017

STICHTING NEDERLANDS DEBAT INSTITUUT

Stap 1: De stelling (5 minuten)

Kies een van de stellingen van de poster van de Week van de Mediawijsheid. Maak de stelling zichtbaar op het (digi)bord voor alle leerlingen zodat iedereen weet waarover het gaat en elke leerling tijdens de voorbereiding de stelling af en toe kan teruglezen. Gebruik kopieerblad 1.

Stap 2: Argumenten bedenken (5 minuten)

Leg uit wat een argument is: een uitleg waarom je iets vindt. Laat de leerlingen – ieder voor zich – op hun plek minstens één argument voor en tegen bedenken. Daarbij moeten zij zich afvragen: waarom vind ik dat? Ze leggen het argument uit en bedenken er ook een voorbeeld bij, het zogenaamde AUB-tje (Argument, Uitleg, Bijvoorbeeld). Ook leerzaam voor de kinderen is het om te proberen hun argument in één kernwoord samen te vatten (een 'label').

Stelling:	Kinderen moeten vaker pauze krijgen op school
Argument voor:	Ons eerste argument is gezond. Wij denken dat meer pauze voor kinderen gezonder is.
Uitleg:	Het probleem is namelijk dat kinderen nu veel te weinig bewegen en als er meer pauzes zijn, kunnen ze vaker buitenspelen
Voorbeeld:	Wanneer je bijvoorbeeld elke pauze lekker gaat voetballen, dan sport je dus eigenlijk meteen elke dag een beetje. Hartstikke gezond!

Stap 3: Uitleggen en voorbeelden bedenken in tweetallen (2 minuten)

Laat de kinderen hun geschreven argumenten vertellen aan hun buurman/buurvrouw. Hun maatje vraagt door als het argument of de uitleg onduidelijk is. Zo leren de kinderen dat ze niet altijd even duidelijk zijn als ze denken. Iedere leerling verbetert de argumenten op het blaadje.

Stap 4: Vergaderen (5 minuten)

Verdeel het klaslokaal en de kinderen in drieën: voorstanders, tegenstanders en jury. Debatteren is namelijk discussiëren met regels waarbij je niet elkaar, maar een jury probeert te overtuigen. De voor- en tegenstanders gaan ieder in een groepje zitten. Iedereen vertelt welke argumenten hij/zij

Week van de Mediawijsheid
17 t/m 24 november 2017

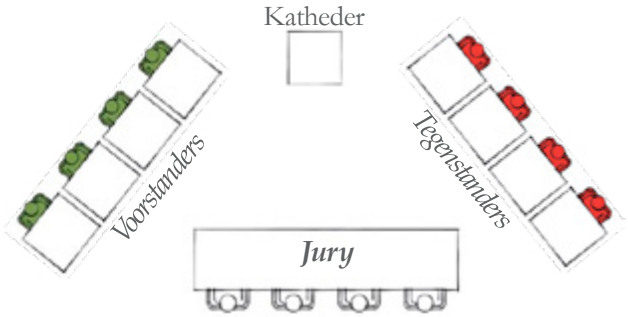
STICHTING NEDERLANDS DEBAT INSTITUUT

heeft bedacht. Gezamenlijk kiest het groepje de drie beste argumenten en schrijft deze uit. Gebruik hiervoor kopieerblad 2 en 3.

Daarna kiest elk groepje wie het betoog mag houden. Een betoog is de start van het debat en bestaat uit de drie gekozen argumenten die door het groepje zijn verzameld. Het is een spreekbeurt van 1,5 minuut die tegen de jury wordt gehouden.

Ondertussen verdeelt de jury zich over de voor- en tegenstanders en observeert de samenwerking. Zij nemen geen deel aan de vergadering, maar kijken en luisteren en noteren wat zij zien. Gebruik hiervoor kopieerblad 4. Daarna wordt de klas in de volgende vorm gezet:

DEBATOPSTELLING

Stap 5 Betoog houden (3 minuten)

Iedereen neemt plaats. De voorstanders beginnen hun betoog als eerste, daarna de tegenstanders. Degene die het betoog houdt, neemt plaats achter een tafel in het midden (zie plaatje: 'katheder'). Ze hebben elk 1,5 minuut om hun betoog te houden. Een timekeeper van de jury houdt de tijd bij. In het betoog wordt verteld welke drie argumenten zijn bedacht met de uitleg en de voorbeelden. Na elk betoog applaudisseert iedereen, ook de tegenstanders en de juryleden. Een voorbeeld zien van een betoog? Kijk **dit filmpje**. W

Stap 6: Het debat (4-6 minuten)

Het debat duurt 4 tot 6 minuten naar keuze. Hoe meer ervaring in debatteren, hoe langer het kan. De timekeeper houdt de tijd bij. De kinderen laten zien dat ze iets willen zeggen door op te staan. De docent kiest binnen de jury een debatleider. Deze debatleider geeft afwisselend de voor- en tegenstanders een beurt en krijgt ook de opdracht om alle kinderen uit de teams aan het woord te laten. Als de tijd voorbij is, geeft de timekeeper een seintje (bel/handen klap) en stopt het debat.

Stap 7: Jureren (5 minuten)

Tijdens het debat let de jury op presentatie, argumentatie en teamwork. Na afloop van het debat trekt de jury zich terug en krijgt de jury twee minuten om de winnaar te bepalen. Daarna nemen zij weer plaats op hun stoelen. Een lid van de jury vertelt wie er gewonnen heeft en waarom. De leerkracht kan de juryleden uitnodigen om ook tips en tops te geven op de samenwerking in de voorbereiding. De leerkracht geeft zelf ook feedback op het debat.

Om te bepalen welk team het debat heeft gewonnen, zijn er drie criteria. De kinderen uit de jury gebruiken deze criteria in een versimpelde vorm (zie kopieerblad 4), maar voor leerkrachten kan de feedback gedetailleerder zijn:

1. Presentatie

- Welk team richt zich het beste op de jury?
- Welk team spreekt het duidelijkste?
- Welk team gebruikt de handen er het best bij?
- Welk team gelooft het meest in zichzelf?

2. Argumentatie

- Welk team legt de argumenten het beste uit en heeft de beste voorbeelden?
- Bij welk team zijn de argumenten het beste te volgen?
- Welk team luistert het beste naar de tegenstanders en naar elkaar?
- Welk team reageert het beste op het andere team?

3. Teamwork

- Bij welk team komen alle kinderen goed aan het woord?
- Welk team helpt elkaar het beste?

Onze missie

Kinderen die vraagtekens zetten, daar worden wij heel erg blij van. Als Stichting Nederlands Debat Instituut ontwikkelen we daarom al achttien jaar speelse debat-activiteiten voor kinderen en jongeren die ervoor zorgen dat ze nieuwsgierig blijven, overtuigender leren spreken en zorgvuldiger leren luisteren. Ga voor lesvideo's, stellingen en lestips naar www.schooldebatteren.nl.

Week van de Mediawijsheid
17 t/m 24 november 2017

STICHTING NEDERLANDS DEBAT INSTITUUT

Kopieerblad 1 – voorbereiding

Stap 1: *Schrijf de stelling op*

.....

.....

.....

Stap 2: Bedenk argumenten vóór en tegen

Bedenk een argument vóór en een argument tegen de stelling. Je zult merken dat je de stelling altijd van twee kanten kunt bekijken en daar argumenten bij kunt vinden. Schrijf dat hieronder in het schema op. Leg je argument zo goed mogelijk uit, zodat iedereen snapt wat je bedoelt. Vooral de jury moet jou straks heel goed kunnen volgen. Het is helemaal mooi als je nog een voorbeeld weet. Denk aan iets wat je zelf hebt meegemaakt of iets dat je hebt gezien op het Jeugdjournaal.

Voor	Tegen
Argument in 1 woord:	Argument in 1 woord:
Argument:	Argument:
Uitleg:	Uitleg:
Bijvoorbeeld:	Bijvoorbeeld:

Week van de Mediawijsheid
17 t/m 24 november 2017

STICHTING NEDERLANDS DEBAT INSTITUUT

Stap 3: Uitleggen en voorbeelden bedenken in tweetallen

De juf of meester wijst jou een maatje toe. Je hebt 2 minuten om elkaar te vertellen wat je argument is en dat uit te leggen met voorbeelden erbij. Als je niet snapt wat je maatje vertelt, zeg je dat en help je om het argument duidelijk te krijgen.

Kopieerblad 2 - Betoog voorstanders

Ik ben voorstander dat

.....

.....

Ik heb daarvoor 3 argumenten:

1 ..... [argument in 1 woord]

Argument 1:

.....

.....

Uitleg:

.....

.....

Bijvoorbeeld

.....

.....

2 ..... [argument in 1 woord]

Argument 1:

.....

.....

Uitleg:

.....

.....

Bijvoorbeeld

.....

.....

Week van de Mediawijsheid
17 t/m 24 november 2017

STICHTING NEDERLANDS DEBAT INSTITUUT

3 ..... [argument in 1 woord]

Argument 1:

.....

.....

Uitleg:

.....

.....

Bijvoorbeeld

.....

.....

Week van de Mediawijsheid
17 t/m 24 november 2017

STICHTING NEDERLANDS DEBAT INSTITUUT

Kopieerblad 3 - Betoog tegenstanders

Ik ben tegenstander dat

.....

.....

Ik heb daarvoor 3 argumenten:

1 ..... [argument in 1 woord]

Argument 1:

.....

.....

Uitleg:

.....

.....

Bijvoorbeeld

.....

.....

2 ..... [argument in 1 woord]

Argument 1:

.....

.....

Uitleg:

.....

.....

Bijvoorbeeld

.....

.....

Week van de Mediawijsheid
17 t/m 24 november 2017

STICHTING NEDERLANDS DEBAT INSTITUUT

3 ..... [argument in 1 woord]

Argument 1:

.....

.....

Uitleg:

.....

.....

Bijvoorbeeld

.....

.....

Kopieerblad 4 - Juryleden

Naam jurylid: .....

Voorstanders	Tegenstanders
Samenwerking voorbereiding: De kinderen luisteren naar de voorzitter. Iedereen doet mee met de vergadering. Er worden meerdere argumenten bedacht. De kinderen houden zich aan het onderwerp.	*Samenwerking voorbereiding:* De kinderen luisteren naar de voorzitter. Iedereen doet mee met de vergadering. Er worden meerdere argumenten bedacht. De kinderen houden zich aan het onderwerp.
Tijdens het debat: Teamwork: • Iedereen heeft een keer opgestaan • Het team helpt elkaar Presentatie: • Het team richt zich op de jury • Het team spreekt duidelijk	*Tijdens het debat:* Teamwork: Iedereen heeft een keer opgestaan • Het team helpt elkaar • Presentatie: Het team richt zich op de jury • Het team spreekt duidelijk •
Argumentatie: • De argumenten worden goed uitgelegd • Het team reageert op het andere team	*Argumentatie:* De argumenten worden goed uitgelegd • Het team reageert op het andere team •
Het beste argument vond ik: *Dat is gezegd door:*	*Het beste argument vond ik:* *Dat is gezegd door:* .....

Week van de Mediawijsheid
17 t/m 24 november 2017

STICHTING NEDERLANDS DEBAT INSTITUUT

Ik vind dat de voorstanders/tegenstanders van de stelling gewonnen hebben, omdat:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....